

1. Иброҳим алайҳис-салом улғайгач, қавмини ўзлари қўллари билан ўйиб ясаган бутларга сифинаётганларини кўрди. Шунда у отаси ва қавмидан:

- Нима учун зарар ҳам, фойда ҳам келтиrolмайдиган ушбу бутларга сифиняпсизлар?- деб сўради. Улар унга бир маъқул жавоб беришмагач, улар қараб дедилар:
- Бу бутларга сифиниш куфр ва залолат. Сифинишга лойик бўлган зот ёлғиз Аллоҳ.

Ва бутларга қарши исён қилиб, уларни майда-майда қилиб синдириб ташладилар. Шундан кейин бўлган уларнинг ғазаби ва уни ўтга улоқтирилишига парво қилмадилар.

2. Аллоҳ таоло Мухаммад алайҳис-саломни одамларга башоратчи ва огоҳлантирувчи қилиб юборгач, у зот маломатчилар маломатидан қўрқмасдан ўз қавмини жоҳилиятда сифиниб келган олиҳалари бўлмиш бутларини ташлашга чақирдилар. Ҳақни ошкора айтишда, уларни ёлғиз Аллоҳга ибодат қилишга чақиришда давом этдилар. Улар эса пайғамбар алайҳис-саломга душманлик қилиш, озор етказиш, унга аҳмокларини гиж-гижлаш ва унинг асҳобларига азоб беришни қўймасдилар. Бу қаршиликлар Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг фақат ҳақда собит туришларини ва озорларга сабрларини зиёда қиласарди. Ниҳоят Аллоҳ уларни исломга ҳидоят қилди. Улар сифинаётган бутлар бекор бўлди.

Албатта Иброҳим алайҳис-салом отаси ва қавмига айтган гаплари, унинг ҳақ деб эътиқод қилган нарсасини ҳимоя қилиши, ўзига етаётган озорларга парво қилмаслиги ва пайғамбаримиз Мухаммад

соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг бутларга сифинишни қоралашлари, улар фойда ҳам, зарар ҳам бера олмаслигини айтишлари ва уларга сифинишни куфр ва залолат деб айтишлари, қавмининг ғазабига, ундан нафратланишларига ва уларда қариндошлиги бўла туриб унга озор беришларига парво қилмаганлари ошкоралик ва маънавий шиҷоат намуналаридандир.

Ошкоралик – шиҷоатнинг бир туридир. У инсон ўзи ҳақ деб эътиқод қилган нарсани очиқ айтишидир ва фикрини очиқ айтиши унга олиб келадиган ҳокимлар ғазаби ёки одамларнинг норозиликлари ёки дўстларининг койишларидан қўрқмаслигидир.

Ҳаётимизнинг кўп ўринларида ошкоралик намоён бўлади.

1. Агар бир ўқувчи бошқасини мени урди деб ёки нарсамни олиб қўйди деб тухмат қилса, сен унинг ёлғон гапираётганини билиб турган бўлсанг, кейин мактаб директори олдида тўғри гувоҳлик бериб, айбизз ўқувчини тухматдан қутқарсанг, шиҷоатли инсон бўласан.
2. Агар бир мункар иш кенг тарқалган бўлса, кейин олимлар ёки ёзувчилардан бири чиқиб гоҳ рўзномаларда ёзиб, гоҳ мавъизалар қилиш билан шу ёмон одатни ташлашга тарғиб қила бошласа, у ҳақни қўллаб, уни олий қилаётган очиқ гапиравчи кишидир.
3. Агар ҳокимларнинг халқقا зулми кенг ёйилган бўлса, кейин унинг ичида ҳокимларни ҳақقا чақирадиган, унга ўз халқига адолат қилишни насиҳат қиласидиган ва халқнинг ҳуқуқини талаб қиласидиган қўрқмас киши чиқса ва шундан кейин ўзига

етадиган тазиқ ва озорлардан қўрқмаса, бу одам очиқ гапириш ва шижаот билан сифатланган ҳақ ёрдамчиларидан бўлади.